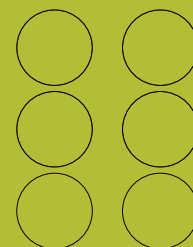
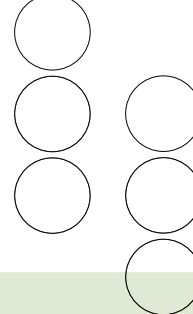

Barrierer og udviklingsmuligheder

Samarbejde mellem kommuner
og frivillige organisationer om
socialt arbejde

INDHOLDSFORTEGNELSE

Skab klarhed i den kommunale organisering	4
En frivillighedspolitik kan skabe overblik	6
Klar formidling til alle frivillige	8
Nytten af frivilligcentre.....	10
Samarbejde om konkrete opgaver udvikler.....	12
To modeller for samarbejde.....	14
Netværk – en fleksibel organisering af samarbejdet	16
Frivilligcenter – et omdrejningspunkt for samarbejde	18

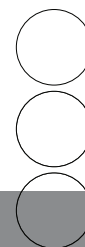
LOV OM SOCIAL SERVICE

§ 115. Kommunen og amtskommunen samarbejder med frivillige sociale organisationer og foreninger.

Stk. 2. Kommunen og amtskommunen afsætter årligt et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde.

Stk. 3. Rammerne for samarbejdet fastlægges i den enkelte kommune og amtskommune.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter retningslinjer for kommunens og amtskommunens indsendelse af redegørelser om den lokale udvikling i det frivillige sociale arbejde og retningslinjer for den centrale opfølgning.

Titel: Samarbejde mellem kommuner
og frivillige organisationer og
socialt arbejde
Udgiver: Socialministeriet 2006
Social-politisk juridisk center
Holmens Kanal 22
1060 København K

Telefon: 33 92 93 00
Fax: 33 93 25 18
Udgivelsesår: 2006
Udgave: 1. udgave
Oplag: 1. oplag / 3000 eksemplarer
ISBN-10: 87-7546-457-8
ISBN-13: 978-87-7546-457-9

Layout: Balle Grafik
Tryk: GP-Tryk A/S
Fotograf: Michael Daugaard
Bestilling: Socialministeriet
Lovekspeditionen
Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon: 33 92 93 00
Pjecen kan hentes på www.social.dk

Rambøll Management står for dette års § 115-redegørelse, som giver et billede af, hvordan det går med samarbejdet mellem de frivillige sociale organisationer og kommunerne eller amterne efter servicelovens § 115. Samarbejdet skal gavne de borgere, der har brug for hjælp og støtte, og styrke det forebyggende arbejde, bl.a. ved at kommuner og amter får et godt kendskab til den lokale frivillige sociale indsats.

Vi har taget pulsen på samarbejdet og kommuners og amters økonomiske støtte til de lokale frivillige aktiviteter, og vi kan desværre se, at udviklingen i samarbejdet mange steder er gået i stå. Eller endnu værre: At samarbejdet aldrig rigtig er kommet i gang. Der kan altså være god brug for en saltvandsindsprøjtning til samarbejdet.

Vi har besøgt otte kommuner for at finde ud af, hvordan samarbejdet kan udvikles til gavn for borgerne, og hvad der nogle steder går galt.

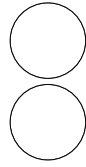
De fire kommuner blev valgt, fordi de er kommet langt i samarbejdet og samtidig har organiseret samarbejdet meget forskelligt. De andre fire kommuner blev valgt, fordi samarbejdet ikke rigtig er kommet i gang eller er gået lidt i stå. Vi har talt med både forskellige frivillige og med ansatte og politikere i kommunerne. Det er deres erfaringer, som vi vil give videre i denne pjece.

Ikke alle kommuner og frivillige står over for de samme udfordringer. Derfor kan det, der er et godt råd for den ene, virke banalt for den anden. Men vi håber, at mange alligevel kan finde inspiration til at udvikle samarbejdet i netop deres lokalområde.

Læsevejledning

Idékataloget består af to dele. I første del ses der på barrierer og udviklingsmuligheder for samarbejde mellem frivillige organisationer og kommuner. Hver af de fem udviklingsmuligheder behandles på et opslag, der også behandler de barrierer, der knytter an til udviklingsmuligheden. I anden del ses der på to måder, man kan organisere samarbejdet på. De to måder har vi fundet i to kommuner, hvor man er nået langt i udviklingen af samarbejdet mellem kommunen og de lokale frivillige organisationer. Modellerne er medtaget, fordi vi mener, at de kan inspirere til nye tanker, når man lokalt vil forsøge at gøre noget for at få mere gang i samarbejdet.

Hvert opslag i idékataloget er opbygget omkring en række tekstbokse, der er knytter an til barrierer eller muligheder. På højre side af et opslag gives eksempler fra vores otte casekommuner. Røde bokse indeholder eksempler på noget, der ikke er gået så godt, eller som har været et problem, gule bokse er eksempler på noget, man skal være opmærksom på, grønne bokse er eksempler på noget, der har været godt eller på gode råd. Til venstre på hvert opslag er der en hvid boks, hvor Rambøll Management sammenfatter og giver nogle anbefalinger, der udspringer af arbejdet med redegørelsen, eller – som det er tilfældet ved beskrivelsen af de to modeller – hvor en model for samarbejde præsenteres.

Skab klarhed i den kommunale organisering

Mange frivillige foreninger har en oplevelse af, at indgangen til kommunen er uklar, og at der fra kommunalt hold ikke er tilstrækkeligt engagement. Et vigtigt led i at skabe et godt samarbejde mellem frivillige organisationer og kommunen er derfor, at der **skabes klarhed** i den kommunale organisering.

Politisk opmærksomhed eller politisk snak

I en kommune har det frivillige sociale arbejde ifølge politikere høj prioritering. Men når de frivillige bliver spurgt, hvordan de oplever kommunens og politikernes engagement, er det den modsatte opfattelse, de giver udtryk for. De frivillige føler ikke, at kommunen eller politikerne i praksis viser, at de har stor interesse i frivillighedsområdet. De møder fx ikke op til de møder, som de frivillige afholder, og kommunen afsætter blot et lille beløb til § 115-støtte ud af de samlede ekstra § 115-midler, som kommunen modtager. Desuden oplever de frivillige, at kommunens kontaktperson for § 115 er overbebyrdet med andre funktioner i kommunen og derfor kun har lidt tid til at samarbejde med de frivillige.

For mange forvaltninger forvirrer

I en kommune er det frivillige sociale arbejde et emne for tre forvaltninger. Forvaltningernes arbejde og bevillinger sker adskilt, med separate kontaktpersoner og ingen formaliseret koordination. Fra frivillige organisationers side peges der på, at man ikke ved, hvem man skal henvende sig til. Specielt nye foreninger og foreninger, hvis målgruppe ikke følger den kommunale forvaltnings opdelinger, oplever, at de ikke ved, hvor de skal gå hen i forvaltningen. Kommunen arbejder med at udvikle området og få forbedret samarbejdet mellem de forskellige forvaltninger, men det er vurderingen fra interviewede frivilligt aktive, at der ikke er afsat de personalemæssige ressourcer, der kræves for at få området op at stå, for – som erfaringer fra andre kommuner siger – det er ikke gratis at få etableret det gode samarbejde.

”Det er som en jungle at komme til kommunen.”

Fordelingspolitik er for det meste et offentligt anliggende

Flere kommuner har overvejet, hvordan tildelingen af støttekroner skal organiseres. Umiddelbart er det – når man er med til at indstille til, hvordan de økonomiske ressourcer skal fordeles – at man kan føle sig inddraget i kommunens politik og sociale arbejde for alvor. Det er dog kun i få tilfælde, at de frivillige faktisk vælger – eller har lyst til – at være med til at indstille til, hvordan midlerne skal tildeles. Blandt frivillige i flere kommuner findes en udbredt opfattelse af, at penge skaber splid: Hvis de frivillige skal have mulighed for at indstille til, hvordan midlerne skal bruges, vil der være en hel del mere at kæmpe om, og det vurderes ikke som frugtbart for et samarbejde mellem de frivillige organisationer.

HUSK · OVERVEJ · GØR

For at der kan skabes et godt og udviklende samarbejde mellem de frivillige sociale organisationer og kommunen, er det vigtigt, at kommunen har en tydelig og gennemskuelig organisering på området. Det er blandt andet afgørende for, at de frivillige ved, hvor de kan henvende sig, når de vil i kontakt med kommunen.

Målgruppe(r) og kommunens organisering skal passe sammen. Det frivillige sociale arbejde kan have mange forskellige målgrupper, fx misbrugere, ensomme, psykisk syge, udsatte blandt børn og unge, udsatte ældre samt flygtninge og indvandrere. Hvis det er et politisk ønske, at det frivillige sociale arbejde er rettet mod mange grupper, skal dette afspejle sig i kommunens egen organisering. Kommunen bør sørge for at inddrage alle de dele af den kommunale forvaltning, der har ansvar for de målgrupper, som de frivillige sociale organisationer arbejder med. Det kan gøres i tværfaglige arbejdsgrupper o.lign.

Omfanget af de frivilliges inddragelse? Kommunen skal overveje, hvad de frivillige konkret skal være med til at bestemme. Skal de fx være med til at lave målsætninger, prioriteringer eller udvikle en frivillighedspolitik.

Én central ansvarlig instans og én indgang til kommunen. Det er en fordel for både det interne overblik i kommunen og for de frivillige, at ansvaret for samarbejdet med de frivillige sociale organisationer er samlet ét sted. Det skal være klart, hvilken forvaltning, hvilken styregruppe eller hvilken kontaktperson der fungerer som koordinator for alle involverede parter.

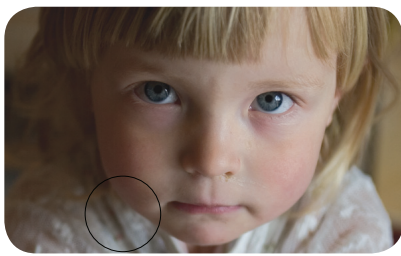
Én indgang til kommunen – men det kan ske på flere måder

I en kommune er arbejdet med at få skabt klarhed i gang. Et af de emner man arbejder med, handler om at få skabt én indgang til kommunen for de mennesker, der laver frivilligt socialt arbejde. Der arbejdes med forskellige ideer, der skal realisere sigtet med én indgang. Dels overvejer man, om der skal etableres et frivilligcenter eller et frivilligråd, dels overvejer man at få en offentligt ansat koordinator, der kan have ansvar for hele frivillighedsområdet. En styrke ved én koordinator er, at hun/han kan være bindeled til de forskellige dele af den kommunale forvaltning. Det vil flytte ansvaret for at kontakte de rette aktører i forvaltningen fra de frivillige og frem til en person, der kender systemet, og som selv er en del af forvaltningen.

Én forvaltning med én central person

I en kommune er kontakten til de frivillige placeret i én forvaltning. Inden for denne forvaltning sidder der én person, der er ansvarlig for området. Denne organisering har flere fordele: Dels er det nemmere for nye organisationer at vide, hvor de skal henvende sig i kommunen, hvilket betyder, at de undgår at 'cykle' rundt mellem forskellige forvaltninger og afdelinger. Dels bliver kontakten til de frivillige organisationer ofte personlig, da det er den samme person, de frivillige møder, hver gang de henvender sig til kommunen. Det sidste fremhæves fra flere frivillige organisationer som positivt for samarbejdet.

En frivillighedspolitik kan skabe overblik

En anden barriere for samarbejdet kan være, at der er sket en rutinisering af samarbejdet, og at det især er de store organisationer der dominerer samarbejdet. Her kan en **frivillighedspolitik** være et godt redskab til få genovervejet og udviklet samarbejdet.

Behov for mere end bare holdninger

I en scenarieworkshop blev der givet udtryk for, at der ikke var så meget politisk fokus – eller nærmere politisk vilje – på frivillighedsområdet, som det kunne ønskes. Politikerne vil som regel gerne bidrage med holdninger, standpunkter etc., men når der er brug for noget mere konkret, oplevede flere, at det var så som så. Fra politisk hold var man dog af en anden opfattelse: Det frivillige arbejde var ikke blot værdsat, men blev opfattet som et vigtigt område for videreudvikling.

Få får meget og mange lidt – forlyder det fra flere kommuner

'Der er få foreninger, der får mange midler, og mange, der får få midler'. Der er to foreninger som får halvdelen af alle bevillingerne. Det forklares med, at det er de samme ildsjæle,

der møder op til årsmøderne, og at det dermed er dem der får et udviklet samarbejde med kommunen. 'Som det er nu, er det de store foreninger, der får flest penge, fordi de er mest tydelige og er bedst til at påvirke'.

Rutinisering og drift

I en kommune går en større del af bevillingerne til driften af det lokale frivilligcenter. Derudover går en stor del af de øvrige midler til drift af de lokale frivillige organisationer. En række organisationer giver udtryk for, at den driftsstøtte de får via § 115-midler er helt nødvendig, for at organisationerne kan fortsætte med at lave frivilligt arbejde. Men det er klart, at det begrænser muligheden for udvikling. Politisk er der i alle undersøgte kommuner fokus på behovet for innovation, men i praksis går den største del af midlerne de fleste steder til drift.

”Det er kommunens holdning, at man ikke skal blande sig i, hvad frivillighedsområdet laver.”

Klare retningslinjer, men ikke en egentlig frivillighedspolitik

Ikke alle kommuner har en egentlig frivillighedspolitik.

En kommune har valgt at opstille nogle klare krav for tildeling af støtte, som man mener kan træde i stedet. Kravene er:

- At projekter skal komme de lokale borgere til gavn og have et lokalt udviklingsperspektiv.
- At det skal handle om aktiviteter der er nye, dvs. at aktiviteter som allerede har fået støtte, ikke kan få det igen.
- At støtten ikke må gå til lønninger og drift.

Alene at regulere støtten er dog ikke det samme som at samarbejde – som § 115 lægger op til.

HUSK · OVERVEJ · GØR

En frivillighedspolitik kan være et godt politisk redskab til at synliggøre de visioner og prioriteringer, som kommunen har for samarbejdet med de frivillige organisationer. En formulering af en frivillighedspolitik kan også være en måde at få genovervejet samarbejdet mellem de frivillige organisationer og kommunen på. Er samarbejdet stagneret, kan en udformning af en frivillighedspolitik i sig selv være med til at sætte gang i samarbejdet igen. Frivillighedspolitikken er ofte et resultat af et samarbejde mellem kommunen og (nogle af) et lokalområdes frivillige organisationer. Men politikken kan for så vidt formuleres af hvem som helst – også af de frivillige organisationer alene, der så efterfølgende kan forsøge at få kommunalpolitikkerne til at vedtage politikken.

Kommunalt engagement. Først og fremmest forudsætter en god frivillighedspolitik, at kommunen bakker politikken op. Kommunalt engagement betyder, at der er konkrete mål og initiativer, der udspringer af politikken.

Formål med frivillighedspolitikken. Frivillighedspolitikken bør præcisere, hvilke målsætninger der er på kort og på langt sigt. Nogle af de spørgsmål en frivillighedspolitik bør overveje handler om, hvordan man: afgrænser frivilligt socialt arbejde, prioriterer mellem drift og innovation, organiserer samarbejdet mellem kommunen og de frivillige organisationer.

Desuden bør kommunen overveje: om der er særlige områder af det frivillige sociale arbejde, der skal prioriteres, hvordan kommunen vil informere om det frivillige sociale arbejde, og hvordan man økonomisk vil prioritere frivilligområdet.

Frivillighedspolitikens form. En frivillighedspolitik kan både være statisk og dynamisk. Enten udstikker den nogle faste rammer, eller også kan man skabe fleksibilitet i politikken, fx med en årlig handlingsplan, der fokuserer på skiftende temaer hvert år. Sådanne temaer kan fx være 'integration' eller 'unge som frivillige'. At prioritere et tema kan være med til at prioritere ressourcerne på et afgrænset område og mobilisere de frivillige til det.

De frivilliges interne samarbejde om politikken. Frivillige organisationers fælles organisering forud for udformning af en frivillighedspolitik kan være en klar fordel. Ved at stå sammen og præsentere fælles ønsker til en frivillighedspolitik har de frivillige et stærkt udgangspunkt.

Indholdet i en frivillighedspolitik

En kommunes frivillighedspolitik behandler spørgsmålet om samarbejde mellem den kommunale forvaltning og de frivillige organisationer, der laver socialt arbejde. Principperne er i skitseform:

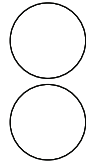
- At arbejde for løbende dialog med sociale frivillige organisationer, foreninger, grupper og enkeltpersoner med henblik på forebyggelse og afhjælpning af sociale og almenmenneskelige problemer.
- At sikre dialogen mellem det konkrete frivillige og offentlige sociale arbejde, således at tilbuddene indbyrdes supplerer hinanden.
- At samarbejde med frivillige organisationer, foreninger, grupper og enkeltpersoner for at styrke sociale netværk og forebygge sociale problemers opståen.
- At skabe helhed i indsatsen og problemløsning i det sociale arbejde. Det offentlige skal sikre den professionelle indsats

og behandling, mens det frivillige sociale arbejde gennem sin form og organisering kan tilbyde en kontakt, som de offentlige tilbud kun vanskeligt kan etablere.

Udarbejdelsen af en frivillighedspolitik

I en kommune er der ikke formuleret nogen frivillighedspolitik endnu, men man arbejder på det. Kommunen og politikerne har valgt at invitere de frivillige organisationer med, hvilket de frivillige udtrykker stor tilfredshed med af flere grunde. Dels fordi de får mulighed for at få indflydelse på den måde, som frivillighedsområdet kommer til at fungere på i fremtiden, dels fordi de føler, at det er en anerkendelse af det arbejde, de laver. Flere frivillige mener, at udviklingen af en frivillighedspolitik kan være med til at sætte mere fokus på frivillighedsområdet i offentligheden og bl.a. gøre det nemmere at hverve frivillige.

Klar formidling til alle frivillige

En manglende viden om § 115-samarbejdet hos de frivillige organisationer kan være en barriere for samarbejdet. Det er derfor vigtigt med en **klar formidling** fra kommunens side til de frivillige organisationer – både omkring hvilke midler der er, efter hvilke kriterier de deles ud, og hvilke politiske holdninger kommunen har til det frivillige arbejde.

Hjemmesider kan nok ikke stå alene

På en kommunes hjemmeside findes en servicedeclaration med oplysninger om, hvordan man søger §115-midler, hvem der kan søge, og til hvad der gives. Men de frivillige organisationer i kommunen fortæller, at denne servicedeclaration ikke er interesseskabende og fyldestgørende. Det er ikke gennemskueligt, hvordan man fordeler midlerne.

Dem der får støtte er glade og tilfredse – men hvad med de andre?

I et par kommuner udtrykker de organisationer, der modtager støtte, stor tilfredshed med de formidlingskanaler, der allerede anvendes. De vurderer, at den information der gives, er fuldt tilstrækkelig. Den samme tilfredshed spores dog ikke blandt de organisationer, der ikke er så trænede i kommunens ansøgningspraksis. Tilfredsheden er ikke umiddelbart blevet bedre af, at de organisationer, der

allerede får støtte, i et par tilfælde har givet udtryk for, at det jo er de nye organisationers egen skyld, at de ikke kan finde rundt i kommunens oplysninger.

Uklare informationer

I en kommune er kendskabet til Servicelovens §115-støtte blandt de frivillige organisationer blandet. Årsagen er blandt andet, at der ikke eksisterer en klar information fra kommunen. De organisationer, som har viden om støttemuligheden, har for en dels vedkommende fået den gennem ansøgning om §115-midler efterfulgt af afslag. I forbindelse med afslaget har de så fået yderligere information – fx om hvad der manglede, og om hvilke områder der blev prioriteret. Andre har fået den nødvendige information gennem langvarigt samarbejde med kommunen, der har givet en indsigt og viden om kommunens praksis.

Behov for organisationsudvikling og bedre kendskab

I en kommune opfattes organiseringen både fra frivillige organisationers og fra kommunal side som uklar. Manglen på forankring af indsatsen hos en bestemt person eller i en forvaltning gør det uklart, hvor man skal henvende sig, og hvad der videre sker med ens henvendelse. Alle parter peger på behovet for at opbygge en mere gennemskuelig organisering og på nødvendigheden af, at man lærer hinanden bedre at kende – fx gennem tilbagevendende begivenheder.

HUSK · OVERVEJ · GØR

Løbende dialog er vigtig. En god løbende dialog forudsætter, at nødvendige oplysninger er tilgængelige. Her har kommunen det primære ansvar. De frivillige har bl.a. behov for at vide, hvilke midler der findes, og hvordan de kan søges. I den forbindelse er det også vigtigt at fortælle de frivillige, hvordan og på hvilket grundlag kommunen tildeler midler. Det er kommunen, der må sikre, at denne information når så bredt ud som muligt, så man ikke på forhånd udelukker nogle frivillige initiativer.

Information handler også om de politiske holdninger til frivilligt arbejde og om praktiske erfaringer med at lave frivilligt socialt arbejde. I forhold til det sidste har frivillige organisationer ofte mange konkrete erfaringer, som man må sikre, at kommunen får kendskab til. I forhold til det første – de politiske holdninger – er det vigtigt, at man løbende har dialog i fælles fora, hvor man lytter til hinanden og både får drøftet praktiske barrierer og visioner.

Formidlingens form og indhold. Kommunen skal finde en måde at fortælle de frivillige om støttemulighederne på. Den skal også gøre det klart, hvordan der kan søges, og hvem der kan få. Kommunen kan med fordel lægge en klar strategi for sin formidling til de frivillige. Er man interesseret i at udvide samarbejdet, skal der tænkes over, hvordan man når ud til flere end Tordenskjolds soldater – og her er internettet måske (endnu) ikke den bedste vej, i hvert fald ikke hvis det er den eneste informationskanal, der benyttes.

Hvordan og hvor informeres der. Kommunen kan i samråd med de frivillige planlægge, hvordan formidlingen bedst kan foregå. Det er her vigtigt at overveje sin målgruppe: Hvis man henvender sig til de allerede aktive, kan henvendelsen være anderledes, end hvis man henvender sig til nye eller potentielle frivillige.

Det skal være klart, hvor i kommunen man kan henvende sig for at få yderligere information om frivilligt socialt arbejde.

Workshops om fremtiden

En kommune søger at fremme det frivillige arbejde og samarbejde gennem workshops, hvor de frivillige, politikere og embedsmænd kan mødes og diskutere og videreudvikle frivillighedsområdet. Modellen er valgt for at give flest muligt talerum i et uformelt forum.

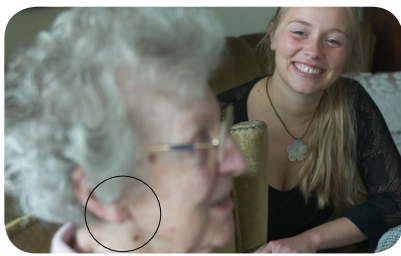
Mange kanaler

Kommunen sørger for at markere muligheden for at søge 115-midlerne. Op til ansøgningsfristen annonceres der både i tv, lokalavis, aktivitetskatalog og på en hjemmeside. Det er dog vurderingen, at de fleste ansøgere hører om § 115 gennem mund-til-mund-metoden.

Endnu mere information

Oplysninger, ansøgningsskema mv. kan findes på kommunens hjemmeside. Kommunen annoncerer i lokalpressen før §115-midlernes ansøgningsfrist. Gennem et årligt frivillighedsmarked samt et frivilligcenter formidles om muligheden for støtte til frivilligt socialt arbejde. Stadig mener både kommunen og frivilligcentret, at det er nødvendigt at forbedre det offentlige oplysninger om det frivillige arbejde og §115-midlerne.

Nytten af frivilligcentre

Mange problemer omkring en manglende viden om § 115, en manglende organisering blandt de frivillige og oplevelsen af, at de store organisationer dominerer, kan løses ved, at der lokalt etableres et **frivilligcenter**. Det kan være en lokal platform og et samlingssted for det frivillige arbejde i kommunen.

Koordination kan være en gevinst

I en kommune har det tidligere været sådan, at flere frivillige organisationer arbejdede med samme målgruppe. De frivillige organisationer kendte meget lidt til hinanden og til, hvad de andre havde af tilbud til borgere. Det resulterede i, at de tilbød mange af de samme aktiviteter. På et tidspunkt søgte de kommunen om støtte til den samme aktivitet – foredrag, der skulle opkvalificere de frivillige inden for deres område. Her gik kommunen ind og krævede, at organisationerne, såfremt de ville have støtte, skulle gennemføre opkvalificeringen sammen. De tre organisationer samarbejdede og fik økonomisk støtte til at arrangere foredraget fra kommunen. I dag er de tre organisationer gået sammen i en paraplyorganisation.

Men det er ikke gratis

At etablere et frivilligcenter kræver ressourcer. I en kommune går 85 procent af de midler, der årligt uddeles til frivilligcentret til aflønning af én ansat. De resterende 15 procent uddeles så til de frivillige organisationer efter ansøgning.

Et frivilligcenter støtter små og nye organisationer

Det påpeges i et par kommuner, at det i høj grad er de mindre etablerede og nye organisationer, der har behov for et frivilligcenter. Det er en vugge for de små, og det kan være i centret det frivillige arbejde starter eller tager fart. Et center giver også mulighed for, at man kan starte, selv om man ikke har midler til alt det praktiske. I centret kan man fx kopiere og bruge lokaler gratis.

Et frivilligråd som mulighed

En kommune tænker på et frivilligråd som et alternativ til et frivilligcenter. Tanken er et råd, hvor repræsentanter for de frivillige organisationer sidder. Rådet skal give de frivillige en samlet stemme over for kommunen og samtidig få skabt et forum for samarbejde imellem de frivillige. Med et frivilligråd vil de frivillige organisationer nemmere kunne skabe yderligere opmærksomhed omkring frivilligt socialt arbejde, og kommunen vil have nemmere ved at vide, hvor de kan henvende sig for at nå ud til flere frivillige organisationer.

Vidste du, at Socialministeriet har afsat midler til etablering af nye frivilligcentre eller udvikling af allerede eksisterende centre. Du kan læse mere på www.social.dk

HUSK · OVERVEJ · GØR

I de kommuner der indgår i undersøgelsen, er et frivilligcenter en lokal platform for alle de frivillige organisationer. Frivilligcentrene har været drevet som medlemsforeninger. I centret har man samlet viden om og erfaringer med frivilligt socialt arbejde. Centrene har været bemandede med én ansat, der i flere tilfælde har fået hjælp af frivillige. Et frivilligcenter kan have en række opgaver og formål, der sigter på at inspirere og støtte det frivillige arbejde. Det kan fx ske ved at skabe netværk mellem frivillige organisationer, der har interessesammenfald; at formidle om frivilligt arbejde og eksisterende frivillige organisationer bredt i lokalsamfundet; at koordinere den frivillige indsats, så man undgår overlap; at tilbyde projektvugge for nye foreninger; at yde praktisk hjælp – fx med kopiering og mødefaciliteter; at tilbyde undervisning/kurser for frivillige og frivillige ledere; at fungere som de frivilliges indgang til kommunen; at give gode muligheder for erfaringsudveksling mellem etablerede og nye frivillige organisationer.

Initiativtager. Et frivilligcenter kan både oprettes på frivilligt og på kommunalt initiativ. I et par af de kommuner vi har set på, har kommunen været meget aktiv i opstarten af centret, for så at trække sig mere tilbage, når centret er blevet godt forankret blandt de frivillige organisationer. De frivillige organisationer peger på denne udvikling som en af årsagerne til, at man i dag har et godt center.

Inddragelse af de andre frivillige organisationer. Hvad enten der er tale om udvikling af et eksisterende eller opbygning af et nyt center, er det et væsentligt element i centrets succes, at de frivillige i en bred kreds bakker op om og anvender centret. Et frivilligcenters styrke ligger i at kunne give muligheder for mange og skabe samarbejde på tværs af organisationer.

Organisering og ledelse. Der er en lang række praktiske forhold, som man skal tage stilling til i forbindelse med etablering af et center, fx hvem der skal drive centret; om der skal være en valgt bestyrelse; hvem der skal være den daglige leder; hvordan medlemmerne skal have indflydelse.

Klare målsætninger. Det er vigtigt, at et center udvikler og nedskriver klare målsætninger. Hvis ikke man har sine målsætninger på plads, kan man heller ikke se, om centret gør en forskel.

Kommunens krav til centret. Hvis kommunen medfinansierer et frivilligcenter, vil der sandsynligvis også følge krav med. Det kan være krav til administrationen, fx om budgetlægning og afrapportering, eller at kommunen har plads i en bestyrelse; krav om dokumentation af centrets arbejde, fx (selv)evaluering; eller krav om indholdet, fx om at varetage specielle opgaver, fx at centret spiller en aktiv rolle i integrationen.

Evaluering. En god måde at vurdere om centret gør en forskel, er at evaluere centret. Det kan både ske i form af selv-evaluering, eller ved at man bestiller en ekstern evaluering.

Midler til at drive centret. De frivillige har sjældent selv midler til at skabe eller udvikle et center. Derfor skal der lægges en strategi for ekstern medfinansiering. Mellem 2005 og 2008 er det muligt at søge Socialministeriet om støtte til at oprette eller udvikle lokale frivilligcentre.

En bred vifte af støttende service

I en kommune har oprettelsen af frivilligcentret givet de frivillige organisationer et sted, hvor de fx kan mødes, kan få hjælp til at trykke brochurer, og kan få hjælp til at skrive ansøgninger. Det er også et sted med projektvuggehjælp til nye organisationer. Desuden hjælper man foreningerne med at sætte konkrete aktiviteter i gang, bl.a. med at arrangere kurser, ligesom man forsøger at synliggøre de frivillige, og på den måde fremme det frivillige arbejde. Man har også et ”flyvende korps” af frivillige, der løser forskellige opgaver. Korpsen består af mennesker, der gerne af og til vil lave frivilligt arbejde, men som ikke ønsker fast at knytte sig til en bestemt organisation eller en bestemt aktivitet.

Et samlingssted for frivillige

I en kommune har udvikling af et frivilligcenter ifølge interviewede haft en række positive konsekvenser. Med oprettelsen af frivilligcentret har de frivillige fået et talerør, der har givet de frivillige mere gennemslagskraft og gjort det nemmere at komme igennem til kommunen med krav og budskaber. Samtidig har centret været en central del i udviklingen af ligeværdighed mellem parterne. Med centrets oprettelse er der også kommet væsentligt mere samarbejde på tværs af de frivillige organisationer. For kommunen har oprettelsen af centret bl.a. betydet, at kommunens kontaktperson bruger færre ressourcer på at hjælpe de frivillige med administrative ting, som kopiering, leje af lokaler mv., for det tager centret sig nu af. 11

Samarbejde om konkrete opgaver udvikler

Et **samarbejde** mellem kommunen og nogle frivillige organisationer om at løse en **konkret opgave** i kommunen kan være med til at skabe liv i et ellers stagneret samarbejde. Det kan også ændre de frivillige organisationers oplevelse af, at kommunen ikke er engageret og interesseret i samarbejdet med de frivillige organisationer.

Økonomisk støtte – og ikke andet

I en kommune er det så som så med det løbende samarbejde. Her er der en klar skelnen mellem det, der foregår i kommunen, og det der foregår i de frivillige organisationer. Her passer hver sit, bortset fra at kommunen tildeler nogle ressourcer til de frivillige, og at kommunen styrer denne tildeling. Kommunen har valgt at uddele mindre end 50 procent af de midler, man modtager i ekstra statstilskud.

Man arbejder med dem, man kender

I en kommune sker samarbejdet med de frivillige organisationer primært med 'de gamle' foreninger. Grunden er, at samarbejdet bygger på den personlige kontakt. Det gør, at samarbejdet mellem kommunen og de frivillige organisationer forankres omkring nogle få ildsjæle, og at samarbejdet i høj grad bliver uformelt – og dermed mindre gennemskueligt for andre aktører.

Nogle har driftsaftaler

I en kommune går langt størstedelen af 115-midlerne til driften af store foreninger, der har samarbejdsaftaler med kommunen. Samarbejdsaftalerne har en gensidig opsigelsesklausul, og der skal årligt indsendes en beretning, et regnskab og et budget, der så fungerer som ansøgning til næste års tilskud.

Tryghed i en periode – og så må man selv klare sig

For at sikre en vis kontinuitet og tryghed for organisationernes arbejde overvejes det i en kommune at indgå langsigtede samarbejdsaftaler med nogle organisationer – fx aftaler over tre år – hvor forpligtelser og brug af kommunale midler til gengæld i højere grad defineres. Efter de tre år skulle 115-støtten så ophøre. På den måde ville man både modvirke en langvarig rutinisering af anvendelsen af § 115-midlerne og give organisationerne en sikkerhed i nogle år.

”Man vil ikke have en situation, hvor det frivillige går ind og forpligtende overtager kommunale opgaver.”

HUSK · OVERVEJ · GØR

Et opgavesamarbejde er en aftale mellem kommunen og en eller flere frivillige organisationer om at løse en konkret social opgave i kommunen. I et opgavesamarbejde sætter kommunen og de frivillige et fælles mål for indsatsen: Hvem skal hjælpes og med hvad. Ideen til samarbejdet kan komme både fra de frivillige og fra myndighederne. Styrken ved et opgavesamarbejde er, at kommunen og de frivillige kan bidrage med lige præcis de ting, de er bedst til i processen frem mod et fælles mål. Kommunen er god til at forvalte, fx have blik for lovgivning og andre myndigheder, mens de frivillige som oftest ser deres styrke i de blødere opgaver, som at yde omsorg og give indhold i ensomme eller udsatte menneskers tilværelse. Indsatsen for at afbøde, løse eller forebygge sociale problemer styrkes således gennem en flerstrengt tilgang til opgaven.

Formålet med opgavesamarbejdet. Det skal være klart for alle parter, hvad man samarbejder om, og hvilke konkrete mål samarbejdet gerne skal føre til. Herunder hvem der har ansvaret for hvilke dele af den fælles opgave. Klarhed kræver ofte en konkret handlingsplan eller drejebog som et fælles aftalegrundlag.

Gensidig respekt. Derudover er det vigtigt, at der er en gensidig accept af, at man ikke blander sig i, hvordan de andre løser deres opgaver, medmindre det modarbejder det fælles mål eller forhindrer den ene part i at udføre deres arbejde. Man har valgt at samarbejde, fordi forskellighed styrker, og så skal der være plads til forskellighed.

Kommunens økonomiske bidrag. Kommunen skal overveje, hvordan samarbejdet finansieres. Hvor meget vil man bidrage med økonomisk? Skal de frivillige medfinansiere? Skal de frivillige selv søge midler til opgaven? Skal der søges midler årligt, eller laves der en fast driftsaftale, så længe det konkrete opgavesamarbejde løber?

Samarbejde forpligter. Får en frivillig forening en henvendelse fra kommunen om et samarbejde, er det vigtigt, at man tænker grundigt over, om man ønsker at blive forpligtet. Samarbejdet kan kræve, at den frivillige part pålægges en række politiske og administrative krav, som de frivillige ikke nødvendigvis er vant til.

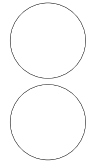

Partnerskaber – men ikke mange

En kommune arbejder med partnerskaber. Tanken er, at to parter indgår i en fælles løsning af et problem med hver deres kompetencer. Der er dog foreløbig kun indgået ét partnerskab i de kommuner, vi har set på. Det meste frivillige sociale arbejde indebærer, hvad organisationerne beskriver som uformelt partnerskab med kommunen. Styrken ved partnerskabet er, at kommunen og de frivillige helt konkret får defineret hver deres indsatsområder i relation til hinanden. Det formaliserede partnerskab betyder desuden, at målgruppen bliver løftet frem i lyset, da den både fra de frivilliges og fra kommunens side sættes i fokus. Ulempen ved det formaliserede partnerskab beskrives som muligheden for, at samarbejdet bliver mere formaliseret end godt er. Desuden kan det forpligtende samarbejde fjerne den fleksibilitet, som flere frivillige beskriver, er en del af frivilligt socialt arbejde.

Det gode samarbejde kan gå langt tilbage

En kommune fire- til femdobler det ekstra statstilskud, fordi de mener, at de får meget ud af at 'lægge oven i hatten'. Den høje prioritering af området er dog ikke en konsekvens af § 115. Samarbejdet mellem kommunen og de frivillige organisationer går meget længere tilbage end til 1998. Det er omkring 20 år siden, de første spadestik til den kultur, der i dag gælder på området, blev taget. Det skete gennem en heldig kombination af flere faktorer, men primært var det tilstedeværelsen af frivillige ildsjæle, en aktiv socialudvalgsformand med stor politisk velvilje og en forvaltningsmæssig interesse for området. Dengang som i dag var der således et godt og konstruktivt samspil mellem det frivillige initiativ, den politiske prioritering og den forvaltningsmæssige indsats.

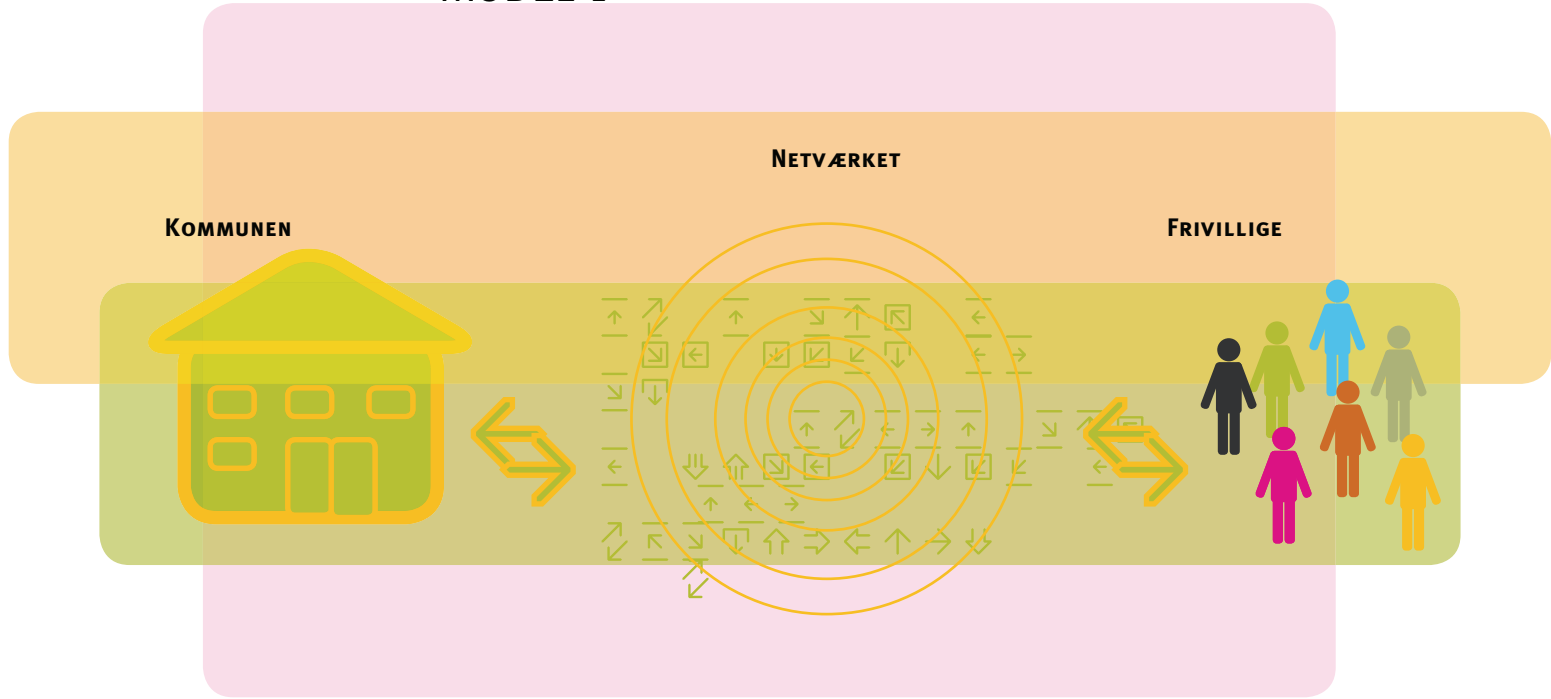
2 modeller for samarbejde

Frivillige organisationer og kommuner kan samarbejde på et utal af måder, og vi ved med sikkerhed, at alle katte fælder: Der ikke er nogen rigtig måde at samarbejde på – der er ikke nogen best practice. Det vigtigste råd er således, at man skal tænke over, hvordan man i det enkelte lokalområde tror, at et samarbejde vil kunne udformes bedst.

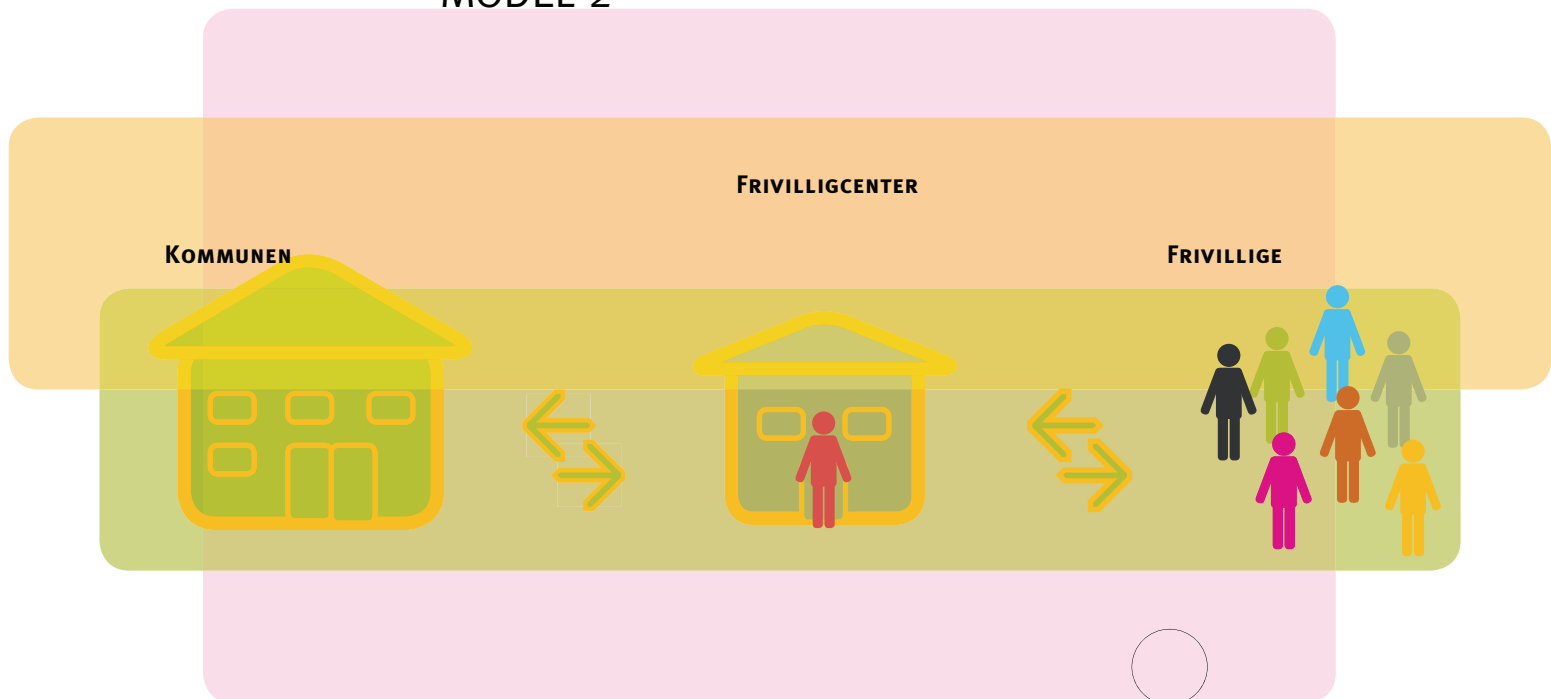
Her præsenterer vi to måder, som man kan organisere samarbejdet på. Det er to forskellige måder, som vi har fundet i to kommuner, hvor man er nået langt i udviklingen af samarbejdet mellem kommunen og de lokale frivillige organisationer.

Begge måder viser nogle af de styrker og svagheder ved forskellige former for samarbejde, som det altid kan betale sig at have blik for. Der er som sagt uendelig mange måder at organisere samarbejde på, ikke bare de to vi præsenterer. Men de to modeller er medtaget her, fordi vi mener, at de kan inspirere til nye tanker, når man lokalt vil forsøge at gøre noget for at få mere gang i samarbejdet mellem frivillige organisationer og kommuner.

MODEL 1

MODEL 2

Netværk – en fleksibel organisering af samarbejdet

Kontakt til baglandet

Det kan være et problem at opretholde denne model i en tid med vækst i antallet af frivillige organisationer. I og med at der er tale om en mindre formel organisering, vil det være sværere for nye frivillige organisationer at finde ind i netværket, og det vil i højere grad være op til aktørerne i netværket at udvikle deres kontakt til et bagland. Der er i den uformelle organisering ikke nogen sikkerhed for, at de frivillige, der er mest direkte involveret med kommunen, kan være mere end blot deres egne repræsentanter.

At være sig sit ansvar bevidst – og huske at tænke over andres perspektiv

De frivillige skal vise, at de kan løfte det ansvar, de får ved at blive inddraget i et samarbejde med kommunen. Det er vigtigt, at man blandt de frivillige organisationer tænker meget over, hvordan man kan sikre relationen til sit eget bagland. Det er også vigtigt, at man får gjort denne relation tydelig for alle andre – og specielt dem i baglandet. Ofte synes folk selv, at det vi gør, er helt naturligt, og at det også må være indlysende for andre. Men når man er et helt andet sted – fx uden for netværket og med færre informationer om, hvad der fremover vil ske – kan meget se anderledes ud. Hvis sådanne forskelle ikke skal udvikle sig til egentlige konflikter

mellem de frivillige organisationer, skal de, der sidder med mest viden – altså dem i netværket – være meget opmærksomme på at pleje og informere deres bagland.

Opmærksomhed på nye områder

Organisationer, der arbejder med etniske minoriteter, har pt. ingen repræsentant i udvalget. Der bliver for tiden tænkt over, og arbejdet på, at få trukket en aktiv person fra denne niche af det frivillige område ind i netværket, da det er et område, der får flere og flere frivillige aktiviteter. Denne udvikling illustrerer, hvordan man skal være orienteret mod de udviklinger, der foregår inden for områder uden for netværket.

MODEL 1

I en kommune går samarbejdet mellem kommunen og de frivillige sociale organisationer et godt stykke tilbage i tiden. Kommunen har med flere interviewedes egne ord lange og gode traditioner på området, og har et meget udviklet samarbejde med de frivillige organisationer. Gennem en del år har samarbejdet været organiseret omkring et formelt netværk. Netværket består af en konsulent fra Social- og Sundhedsforvaltningen, af en politiker fra kommunens socialudvalg, af en person fra den frivillige verden, der fungerer som formand, samt af fire til fem andre frivillige, der kommer fra hvert deres område inden for det frivillige arbejde – ældre, unge, alkoholikere og hjemløse.

Netværket er idéudviklere for det frivillige arbejde i kommunen. I netværket foregår mange snakke om, hvad der skal ske med området. Netværkets deltagere deltager ligeledes i årsmødet, i et årlig temamøde, hvor kommunen mødes med de frivillige for at udveksle synspunkter og ideer samt evaluere samarbejdet, og i andre tværgående møder inden for området. På den måde søger netværket at brede idéudviklingen videre ud i 'deres bagland'.

Når en frivillig repræsentant holder op – og der er ingen fast repræsentationsperiode – udpeges en ny af de frivillige organisationer selv. Udpegelsen er ikke formaliseret, men foregår – som det siges – lidt anarkistisk. Man forhører sig omkring, bl.a. på det årlige temamøde, ser på hensynet til en bred repræsentation af målgrupper, lytter til den tidligere repræsentants anbefalinger og udvælger så en afløser. Det er de til enhver tid siddende repræsentanter, der bestemmer, hvem der skal sidde med i udvalget, og hvor ofte repræsentanterne udskiftes. Udvalget er således selvsupplerende, de udpeger selv, hvem der skal overtage en ledig plads. Det giver en rød tråd og sikrer, at de forskellige områder er repræsenteret i udvalget – hvis man lever op til sine intentioner om at få alle repræsenteret.

Netværket er ikke de frivilliges

Netværket er hverken kommunens eller de frivilliges. Det er et samarbejdsorgan. På den måde er der mindre mulighed for intern afklaring af fælles interesser blandt de frivillige aktører, end det ville være muligt i et egentligt forum for de frivillige organisationer.

Hvad med de praktiske behov?

Et netværk er ikke det samme som et frivilligcenter. Det opfylder fx ikke en række af de servicefunktioner, der kan

ligge i et frivilligcenter, fx kopiservice og mødelokaler. I den kommune, hvor vi har fundet netværksmodellen, har man fået placeret sådanne servicefunktioner andre steder. Der er en stor lokal organisation, der kan hjælpe med kopiering, udarbejdelse af ansøgninger mv., og på de lokale biblioteker er der mulighed for at låne lokaler.

Men det er vigtigt at huske, at et netværk kan være godt for samarbejdet med kommunen, men ikke i sig selv egner sig til at sikre de praktiske behov, som mange frivillige organisationer også har.

Fleksibilitet

Modellen er organisatorisk fleksibel med forankring i et netværk frem for i en formel ansættelse af en leder. Har man blik for udviklingen i det frivillige arbejde i lokalsamfundet, kan man hurtigt få samarbejdet med kommunen til at følge med. På den måde bliver det lettere at få talt om det, der er vigtigt i nu'et og undgå bureaukrati. I det hele taget er der tale om en model, der minimerer de bureaukratiske aspekter ved samarbejde mellem offentlige myndigheder og andre.

Frivilligcenter – et omdrejningspunkt for samarbejde

Det er ikke gratis

I flere kommuner peges der på, at et frivilligcenter koster penge, og at de penge ikke direkte kommer andre til gode. Det centrale spørgsmål er så, om pengene kommer andre til gode indirekte i et sådant omfang, at det kompenserer for det direkte økonomiske tab af ressourcer, der ellers kunne anvendes til frontarbejde. Spørgsmålet er aldrig forsøgt besvaret med andet end forskellige interessenters egne skøn – og sådanne skøn har det med at kunne lide de tilstande, der findes. Således er man ofte glad for den organisering, man har, og vil sjældent have det, der er i nabokommunen – endsige endnu længere væk.

For langt til frontarbejdere – del I

En kommunes ansatte peger på, at der nok mangler nogle procedurer for, hvordan man tager direkte kontakt til kommunen. De større organisationer kan godt finde ud af at henvende sig, men det kniber mere for de små, der ofte kun henvender sig til centret. Det betyder blandt andet, at kommunen mangler lidt føling med områdets udvikling.

For langt til frontarbejdere – del II

Man har placeret et led mellem kommunen og de frontarbejdende frivillige organisationer. Samarbejdsformen med et center, der har den primære kontakt til de frivillige, har givet en afstand mellem de frivillige og kommunen. Kommunen får meget af deres information om de frivillige organisationers aktiviteter som anden-håndsinformation fra centret.

Laver for mange det samme?

Kommunen er af den opfattelse, at der stadig er en del foreninger, der med fordel kunne slutte sig sammen. Både fordi de arbejder med stort set de samme emner, og fordi man i kommunen har oplevelsen af, at større foreninger har bedre potentiale for nytænkning.

Stor personafhængighed

Organiseringen har en skrøbelighed i sin forankring i ikke bare én, men to personer – centerlederen og den kommunale kontaktperson. Hvis én af de to forlader posten, skal der opbygges nye relationer – og det kan kræve nogle af de ressourcer, der ellers ville gå til udvikling af frivilligt socialt arbejde.

Kommunens rolle

I et par kommuner med velfungerende centre bliver det fremhævet, at et ordentligt frivilligcenter kræver en engageret og aktiv kommune. Det hjælper, at kommunen tager fat og er villig til at skære igennem med holdninger til, hvordan samarbejdet skal organiseres. På den måde kan kommunen tage konflikter på sin kappe og trække dem ud af det felt, hvor de frivillige samarbejder med hinanden.

Giver de frivillige organisationer styrke

I en kommune fremhæves, at en væsentlig udvikling består i, at de frivillige har fået mere gennemslagskraft med centret. Det er blevet lettere at stå sammen og at komme igennem til kommunen med krav og budskaber. På den måde har centret været en central komponent i udviklingen af ligestilling mellem parterne. Centret har givet et talerør, der samler de frivillige organisationer.

MODEL 2

I en kommune gik de frivillige organisationer og kommunen i 1999 sammen om at oprette et frivilligcenter. Specielt i begyndelsen spillede kommunen en aktiv rolle i driften af centret, men i 2001 fik man en bestyrelse, hvor kommunen ikke var repræsenteret. Når der i dag fortælles om, hvordan man har opnået de positive resultater med centret, peger man på, at der var en stærk kommunal aktør, der både havde ønsker til udviklingen, og midler til at bakke ønskerne op. I dag får centret årligt omkring 400.000 kroner i støtte. Disse midler går til aflønning af en fuldtidsansat, der står for den daglige ledelse samt en række aktiviteter: lokaler, telefon, pc, annoncering, social vejviser, kurser osv.

Af vedtægterne for centret fremgår, at man skal udvikle, inspirere og synliggøre det frivillige sociale arbejde i kommunen og i nabokommuner. Det skal bl.a. ske gennem

- foreningsservice – lån af lokaler, telefon, computer osv.
- frivilligformidling – hvor de der har lyst til at være frivillige, og de der mangler frivillige, begge kan henvende sig.
- projektvugge – hvor man hjælper med opstart af nye aktiviteter og foreninger.
- selvhjælpsgrupper – hvor man opretter og igangsætter grupper.
- mere synlighed omkring det frivillige sociale arbejde gennem fx annoncering, læserbreve, foredrag o.l.
- videnbank over frivillige sociale foreninger i området der publiceres i en *Hvem Hjælper Hvem* i papirudgave og på internettet.
- arrangere og afholde kurser efter behov i amtet.

Centrets grundlag er medlemmer, der findes blandt de organisationer, der udfører frivilligt socialt arbejde i kommunen eller i nabokommuner. Hver forening, der er medlem, betaler 100 kr. om året i kontingent. Centret er opdelt i seks grupper af frivillige foreninger – børn og unge, sygdom, handicap, ældre, væresteder og andre – der hver har en repræsentant i bestyrelsen. Derudover vælges en repræsentant blandt dem, der arbejder frivilligt i selve centret.

Den ansatte i centret har løbende kontakt til kommunen, og centret har løbende kontakt til de frivillige organisationer. Modellen professionaliserer kontakten mellem de frivillige organisationer og kommunen ved at indsætte en lønnet ansat som den centrale aktør i frivilligcentret. Der er desuden en central kontaktperson i kommunen. På den måde kan modellen anskues som et timeglas, hvor der på den ene indsnævring af glasset står én enkelt kommunal person, og hvor der på den anden side af glassets indsnævring står én repræsentant for de frivillige. Bag hver af de to har vi så henholdsvis resten af forvaltningen og resten af den frivillige verden.

Man har valgt at lade kommunen stå for uddelingen af §115-midler alene, mens de frivillige selv styrer indholdsudfyldelsen af det frivillige arbejde, deres interne samarbejde og knopskydning. Specielt i forhold til at styre knopskydningen blandt frivillige fremhæves værdien af et frivilligcenter. Frivilligcentret har bl.a. til opgave – gennem en 'projektvugge' – at hjælpe nye projekter og ildsjæle i gang. Men herudover sørger den ansatte også for at 'parre' folk, der tænker de samme tanker, ved at sende folk med gode ideer over til andre, som har tænkt dem tidligere.

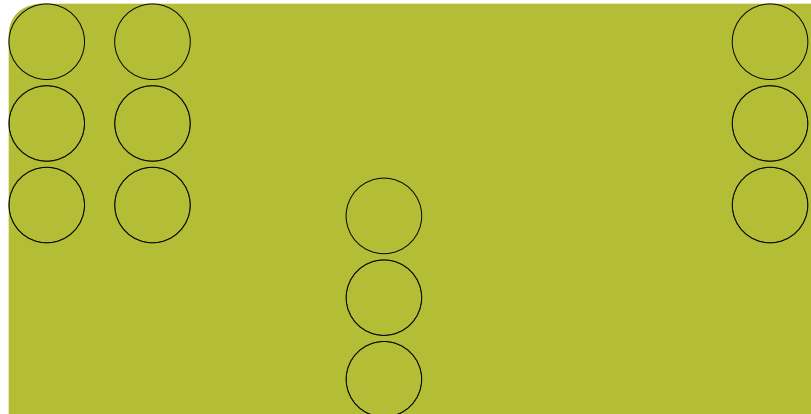

Effekterne af centret

Blandt de interviewede i kommunen er det vurderingen, at effekterne af frivilligcentret har været: En væsentlig stigning i aktiviteter for de frivillige organisationer. Man har fx lavet en mentorordning for kvindelige indvandrere, bisidderkurser, aktive bedsteforældre, foredrag m.m. Stigningen i aktiviteter kan skyldes, at centret søger at hjælpe med praktiske ting, hjælpe med at finde midler, sikre at der er lokaler til rådighed, og at foreningerne bruger hinanden mere. At der er kommet væsentligt mere samarbejde på tværs af de frivillige organisationer, og man har lavet fælles aktiviteter, der synliggør det frivillige sociale arbejde i lokalområdet. Der er opstået nye foreninger, der er sammenslutninger af flere foreninger, som tidligere arbejdede med det samme område. Det er også vurderingen, at der ikke umiddelbart er kommet flere ansøgninger.

Kommunen sidder på pengene

De frivillige organisationer i kommunen har ikke noget med den økonomiske side af § 115-midlerne at gøre. Når der skal uddeles penge, bliver der nedsat et udvalg, der består af socialchefen og to fuldmægtige med tilknytning til § 115-området. Derudover kommer der på baggrund af de indkomne ansøgninger personer med fra forvaltningen, som har viden om centrale emner. Bevillingerne til de frivillige organisationer styres dermed alene af politikerne og udmøntes af forvaltningen. Denne udskillelse af økonomiske forhold fremhæves af de frivillige som god. Det fjerner, hvad der opfattes som en potentiel kilde til strid organisationerne imellem.

§ 115-redegørelsen for 2003 og 2004 består af 3 dele foruden dette idékatalog

- Stagnation i samarbejdet mellem frivillige organisationer og kommuner?
- Kvantitative oplysninger
- Metodenotat

De tre notater kan findes på www.social.dk under "Det frivillige Danmark" hvor de er samlet som § 115-redegørelse for 2003 og 2004.

Der er flere informationer om frivilligt socialt arbejde på:

www.social.dk/det_frivillige_danmark.html · www.frise.dk · www.frivillighed.dk · www.frivilligraadet.dk

